

ЗООНОЗЫН
ӨВЧИН СУДАЛБЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

**ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ЯАМ**

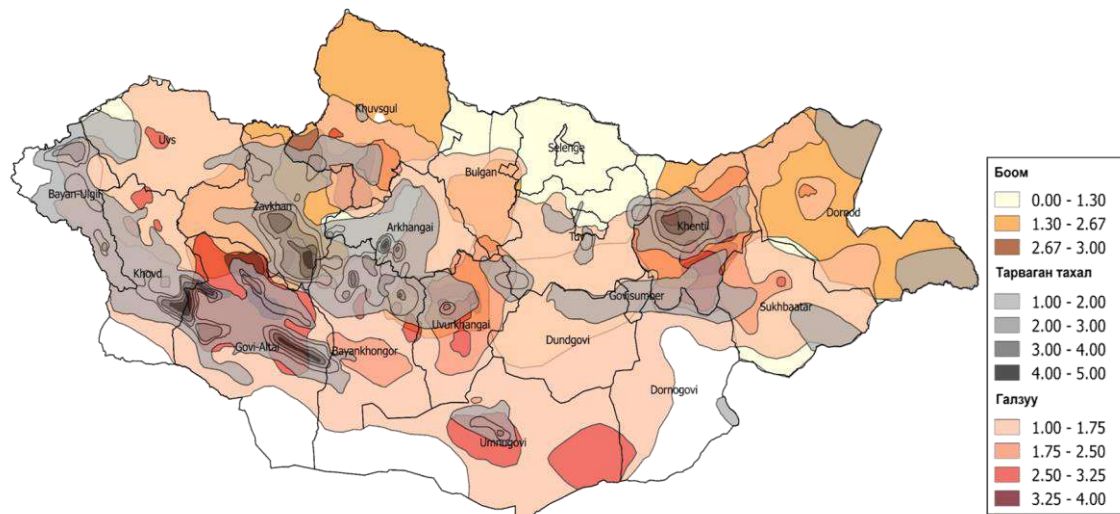
ЗООНОЗЫН САЛБАРЫН 2021 ОНЫ ОЛОЛТ, АМЖИЛТ, ЦААШДЫН ЧИГЛЭЛ

**ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ Н.ЦОГБАДРАХ
АУ-НЫ ДОКТОР, ДЭД ПРОФЕССОР**

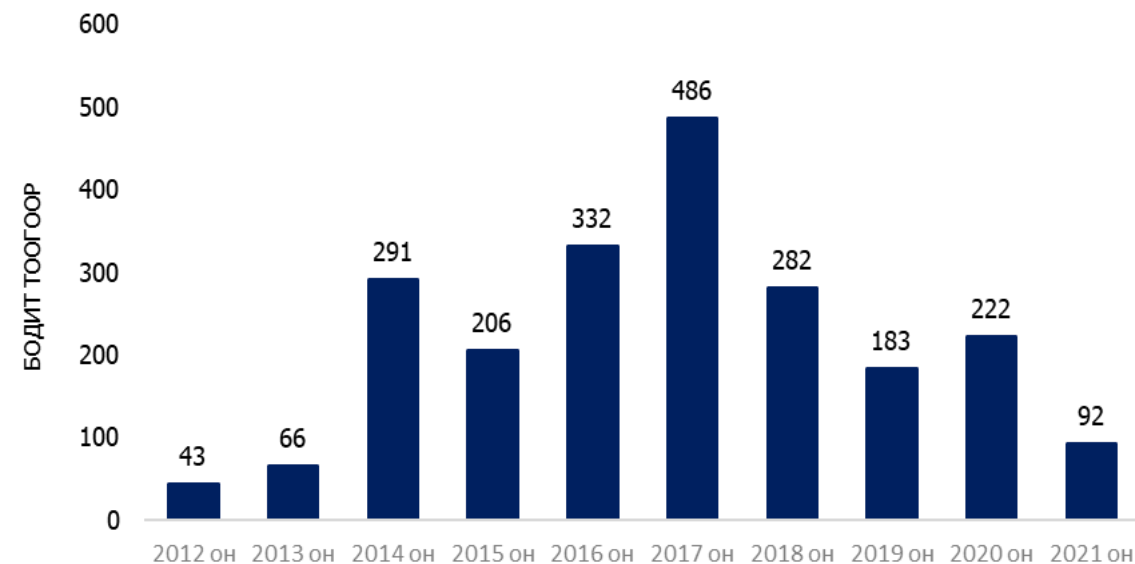
2021 ОНЫ ҮНДСЭН 5 ЗОРИЛТ БҮХИЙ 52 АРГА ХЭМЖЭЭГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭН АЖИЛЛАЛАА.

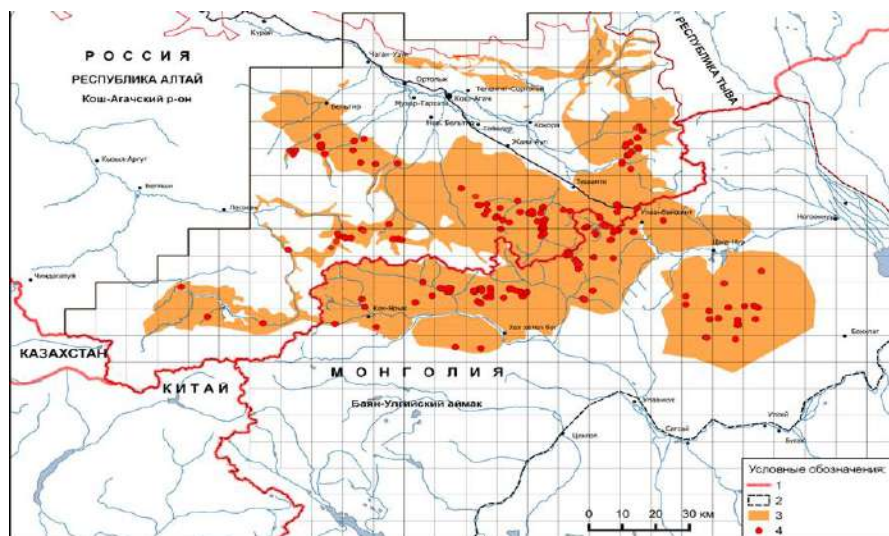
Зоонозын халдварт өвчний байгалийн ГОЛОМТ

Зоонозын халдварт өвчний хүний өвчин

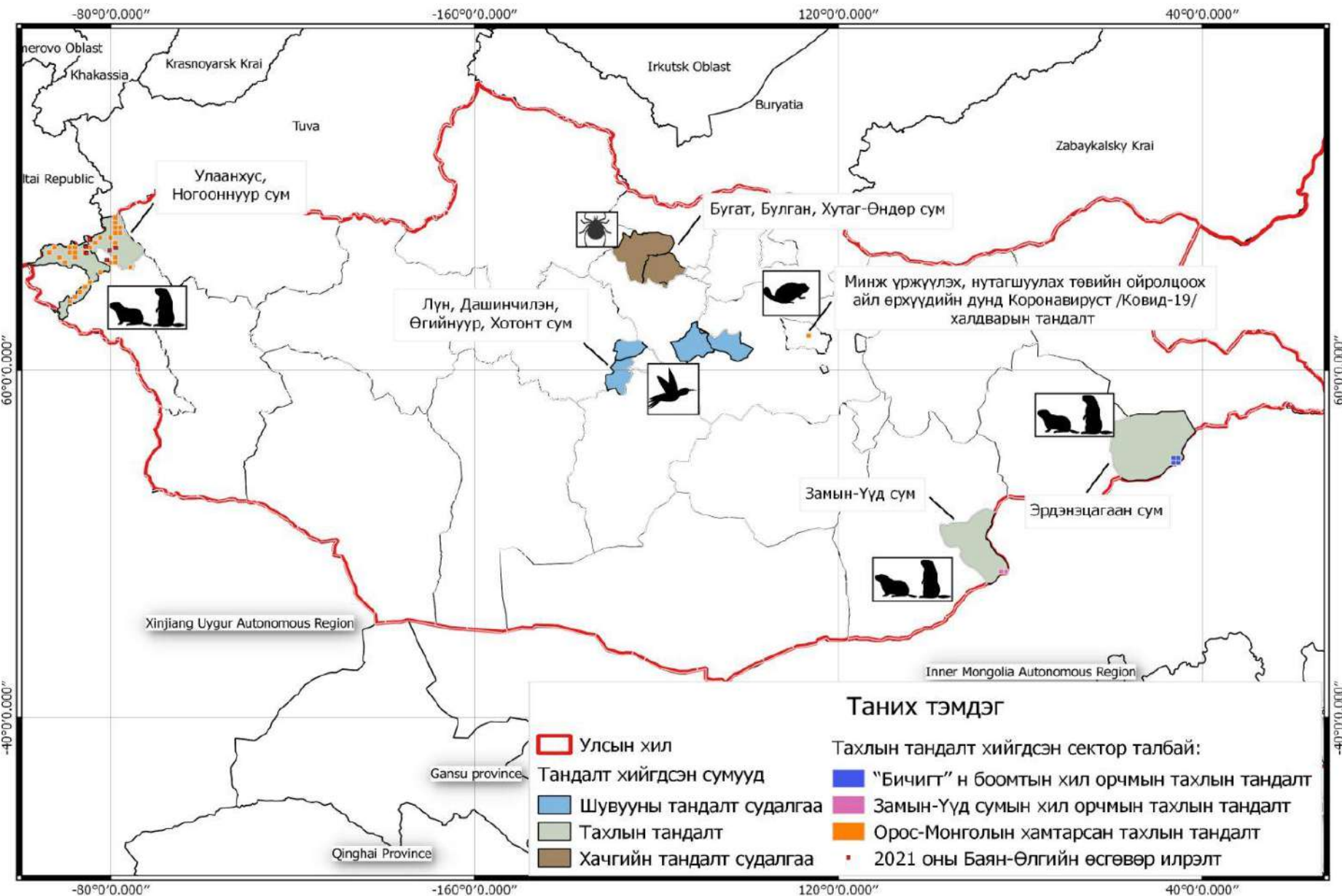
Тарваган тахлын байгалийн голомтын идэвхжил

Зоонозын өвчний бүтэц

БАЙГАЛИЙН ГОЛОМТЫН ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

- ЗӨСҮТ нь ОХУ, БНХАУ салбар төвүүдтэй хамтарсан 7 тандалт судалгааг хийж гүйцэтгэсэн.
- Салбар ЗӨСТ нь тарваган тахлын байгалийн голомт хяналтын шинжилгээний төлөвлөгөөт ажлын хүрээнд улсын хэмжээнд голомтод аймгийн 82,3% (14), сумдын (49) 35,7% буюу 1885230 га талбайг хамруулан тандалт судалгааг зохион байгуулсан байна.

Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ололт амжилт

Ном, нэг сэдэвт бүтээл-5

Өгүүлэл-9

Илтгэл-40

- 90 жилийн ойд зориулан “Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний анхны цахим хурлыг амжилттай зохион байгуулж,
- Халдварт өвчин судлалын Монголын сэтгүүл (ХӨСМС)-ийн редакцийн зөвлөлийн хурлын шийдвэрээр сэтгүүлийн 2021 оны 4 (99) дэх дугаарыг эрхлэн гаргасан. Т
- Төвийн удирдлага, мэргэжилтнүүд үндэсний болон олон улсын хэмжээнд 5-н ном эмхэтгэл, 50 орчим эрдэм шинжилгээний илтгэл өгүүлэл бичиж нийтийн хүртээл болгосон.
- Салбар төвүүд – 25 илтгэл өгүүлэл, нэг сэдэвт бүтээл
- Энэ нь 2020 оноос 5 дахин өссөн байна.

ХАМТАРСАН ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨР

Сургалт эрхлэх байгууллага

- Зоонозын өвчин судлал-Үндсэн мэргэжлийн сургалтаар 2021 онд 12 эмч төгсөж, одоогоор 6 эмч суралцаж байна.
- Эмнэлгийн ариутгал судлал-Төрөлжсөн мэргэжлийн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж, нийт 114 эмч, эмнэлгийн ажилтанд мэргэшил олгосон.
- Коронавируст халдвар /КОВИД-19/ 4000 орчим эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургаж дадлагажуулсан
- Зоонозын халдварт өвчний чиглэлээр – 10 гаруй удаа
- Гадаад сургалт - 4

2021 онд лаборатори 10 дахин ачаалалтай ажиллаж, хоногт 700-4500 хүнээс сорьц цуглуулж, лабораторийн шинжилгээг хийж нийт 400,000 иргэдэд үйлчилсэн байна.

Төвийн гельминтийн лабораторийг Пробитас сангийн төслөөр, сургалтын лабораторийг АНУ-тай хамтарсан төслөөр иж бүрэн тохижууллаа

Сүүлийн 10 жилд шинжилсэн сорьцын тоо (ЗӨСҮТ)

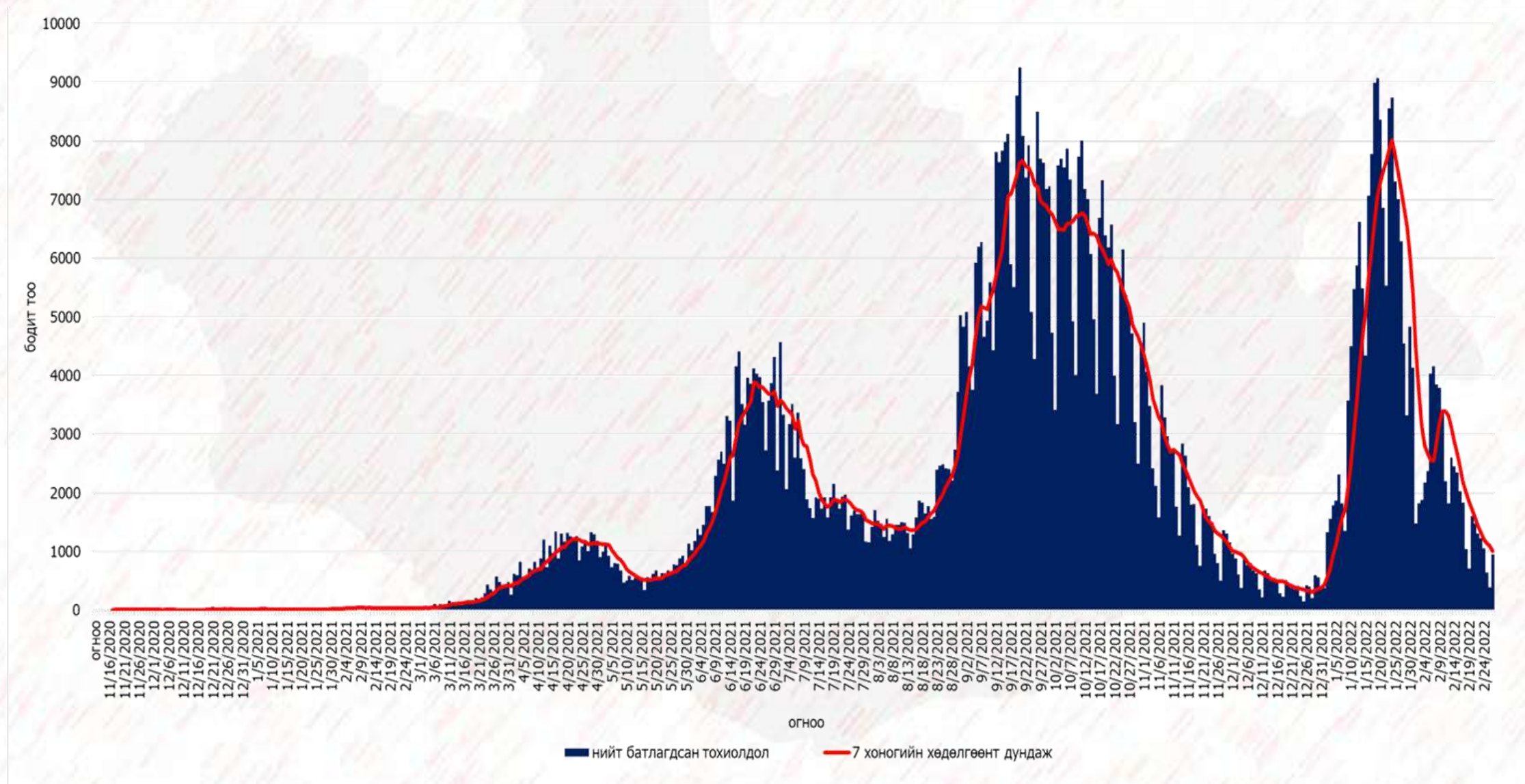

Халдварт өвчний дэгдэлт, нийгмийн эрүүл мэндийн онцгой байдал үүссэн тохиолдолд лабораторид нян судлал, ийлдэс судлал, молекул биологийн шинжилгээ хийх боломжтой явуулын Газель, Камаз автомашинд суурилсан авто лабораториудыг нэвтрүүлж, цар тахлын үед стратегийн ач холбогдол бүхий газарт болон голомтлон гарсан аймаг, сум, хилийн бүсэд ажиллаж, газар дээр нь шинжилгээ хийж, шуурхай хариу арга хэмжээг зохион байгуулсан.

ЗХӨ-ний оношилгооны үндсэн тэжээлт орчин: 19 төрлийн 252 серийн 745.4 л, ялган оношлох тэжээлт орчин: 190 төрлийн 774 серийн 360.524 л, 146 төрлийн 357 серийн 508.491л, будаг шингээсэн цаас 2 төрлийн 4 серийн 5300 ш будаг урвалж, уусмал, 3 төрлийн 3 серийн 540 мл бактериофаг, ЧХЛ-т 47 серийн 598,1 л үндсэн болон ялган оношлох тэжээлт орчин, 3948 ш будаг шингээсэн цаас, 96 мл нян залгиур, 12 л уусмалыг тус тус үйлвэрлэж 98,2% чанарын шаардлага хангасан.

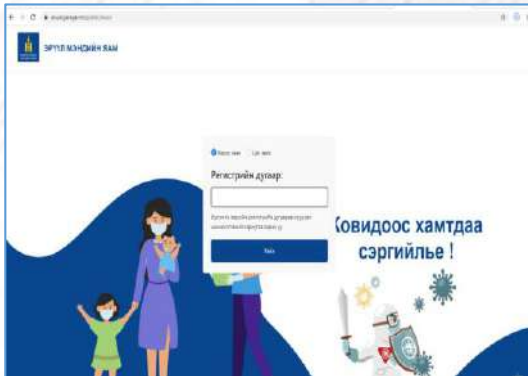
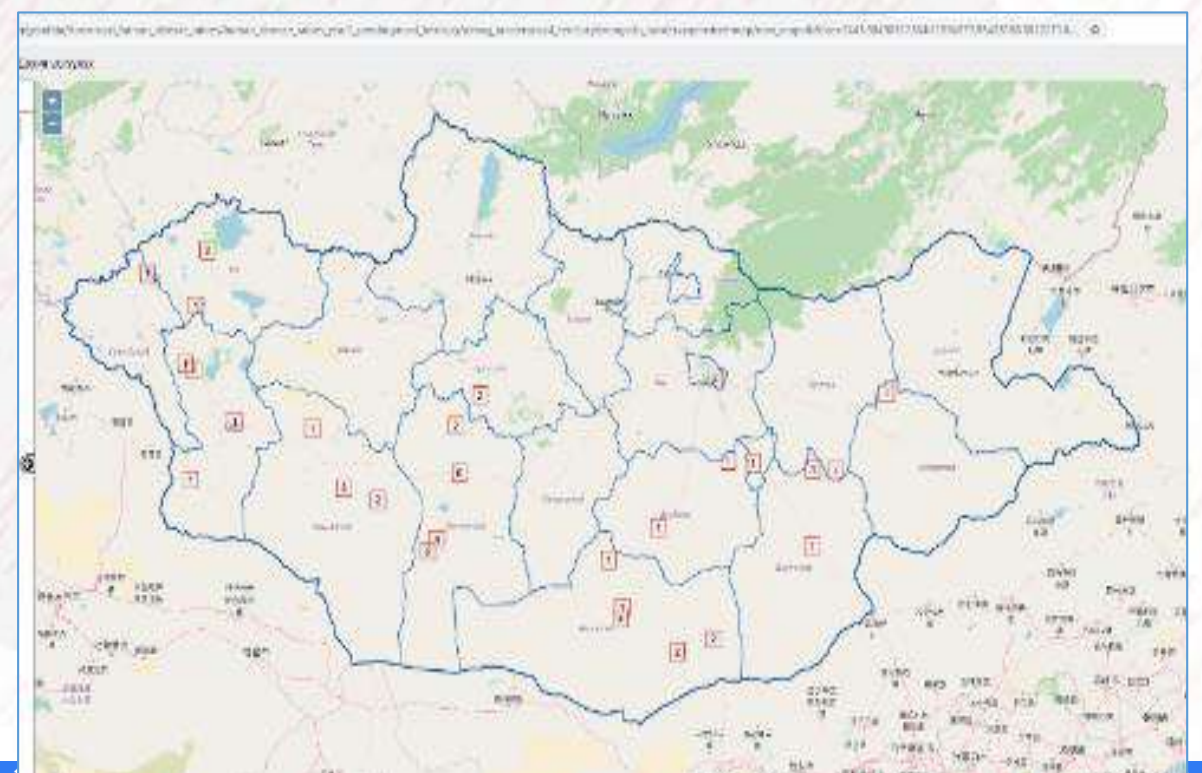

Коронавируст халдвар (КОВИД-19), Монголд

Цахим технологи

- ✓ Зоонозын өвчний мэдээллийн сан ZIS программыг өргөжүүлж, газар зүйн мэдээллийн системд холбов.
- ✓ Коронавируст халдвар COVID-19-ийн лабораторийн PCR шинжилгээний хариуг www.119.mn болон www.eruul.gerege.mn сайтад тогтмол оруулж иргэд 300.000 иргэдэд мэдээлэл хүргэж ажилласан.

[illegible][illegible]

Салбар төвүүдэд

№	Хүргүүлсэн арга хэмжээ	Тоо
1	Зөвлөмж	5
2	Заавар, удирамж	2
3	Журам	1
4	Стандарт	1
5	Албан даалгавар	2
6	Санал авах тухай	5
7	Мэдээлэл	10
8	Захиалга	2

Байгууллагын тохижилт, хөрөнгө оруулалт

Гадна тохижилт

- Нийслэлийн хөрөнгө оруулалт 1.8 тэрбум

Агуулахын барилга

- Азийн хөгжлийн банкны зээл 7,6 тэрбум
- Ажилчдын цайны газар
- Номын сан, хурлын заал
- Санхүү хангамж, үйлчилгээний оффисс

Авто парк

- 100% шинэчлэгдсэн.
- Автолаборатори

Тоног төхөөрөмжүүдийн шинэчлэлт

Лаборатори

- Молекул биологийн лаборатори
- Сургалтын иж бүрэн лаборатори
- Агааржуулалт
- Тохижилт
- Өмнөговь, Ховд аймагт PCR машин
- Халдвар хамгааллын хувцас

Зоонозын салбар үүсч хөгжсөний 90 жилийн ой угтсан бүтээлч үйл ажиллагаа

Ажлын хэсэг, төлөвлөгөө - 2019

Ой угтсан үйл ажиллагаа

- ОУ-ын эрдэм шинжилгээний хурал
- “ЗООНОЗ-90” үзэсгэлэн
- Гадна болон дотор тохижилт
- Түүхэн I, II боть ном
- Хөгжилд тэмүүлсэн 90 жил

баримтат кино

- Тэмдэглэлт үйл ажиллагаа

Шагнал

Гавьяат – 5

ХГУТ-ийн одон – 2

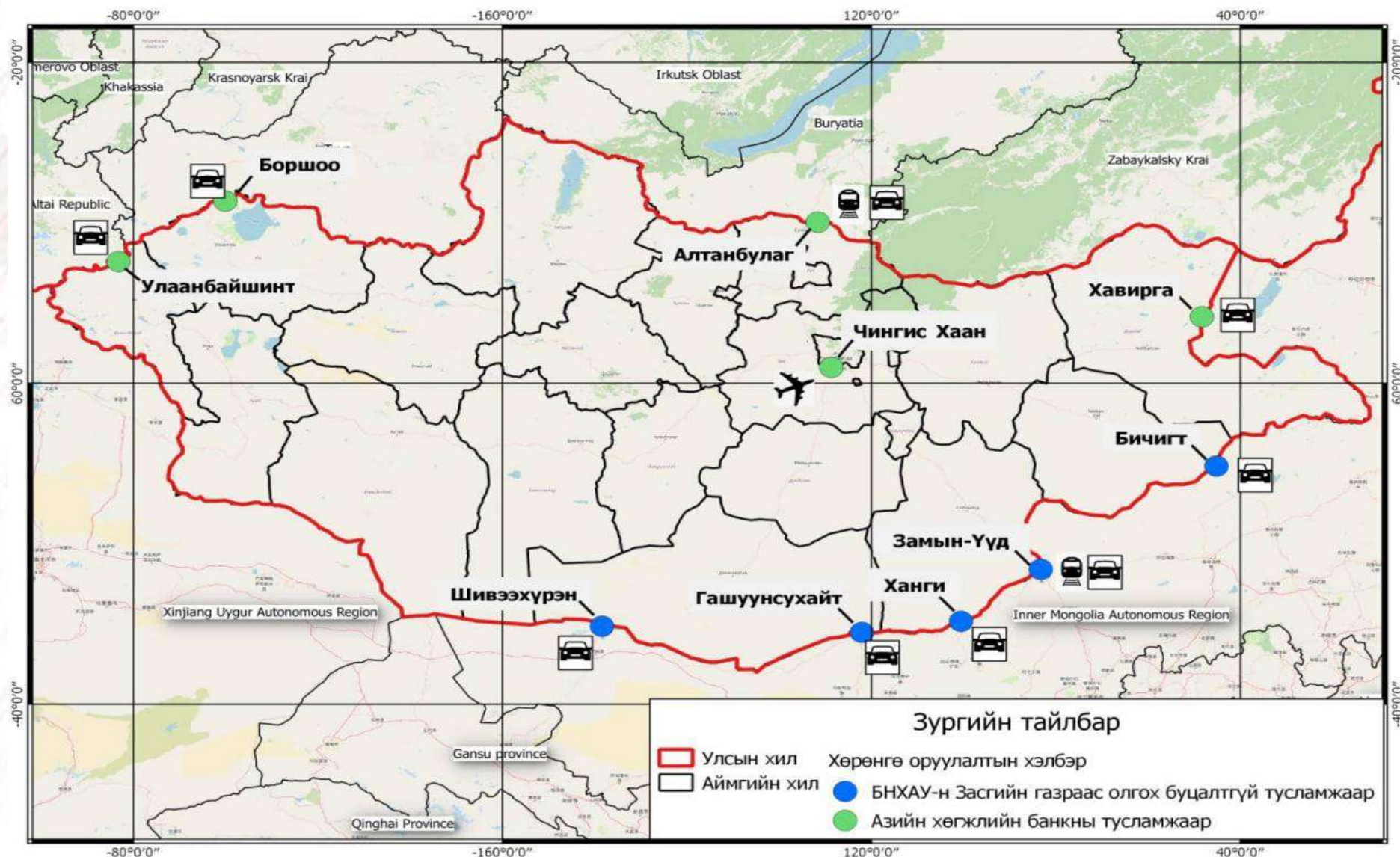
Алтан гадас – 9

Хөдөлмөрийн хүндэт – 22

ЭМЯ шагнал - 35

Хилийн бүсийн аймгуудад зоонозын болон шинэ сэргэн тархах халдварт өвчний тандалтын нэгж байгуулах

Цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний чиглэл

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО

2024

Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх тогтолцоог бэхжүүлж, орчин үеийн оношилгоо, эмчилгээ-ний технологийг өргөжүүлж, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна

2025

Эрүүл мэндийн чанар, хүртээмжтэй, Үр дүнтэй тогтолцооны шинэчлэл хийнэ

2026

Аливаа өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, нотолгоонд суурилсан оношилгоо, эмчилгээний шинэ технологийг нэвтрүүлэх, эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн зохистой тогтолцоог бүрдүүлнэ

2050

Эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэнийг төлөвшүүлэн эрүүл мэндийн чанар, хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ.

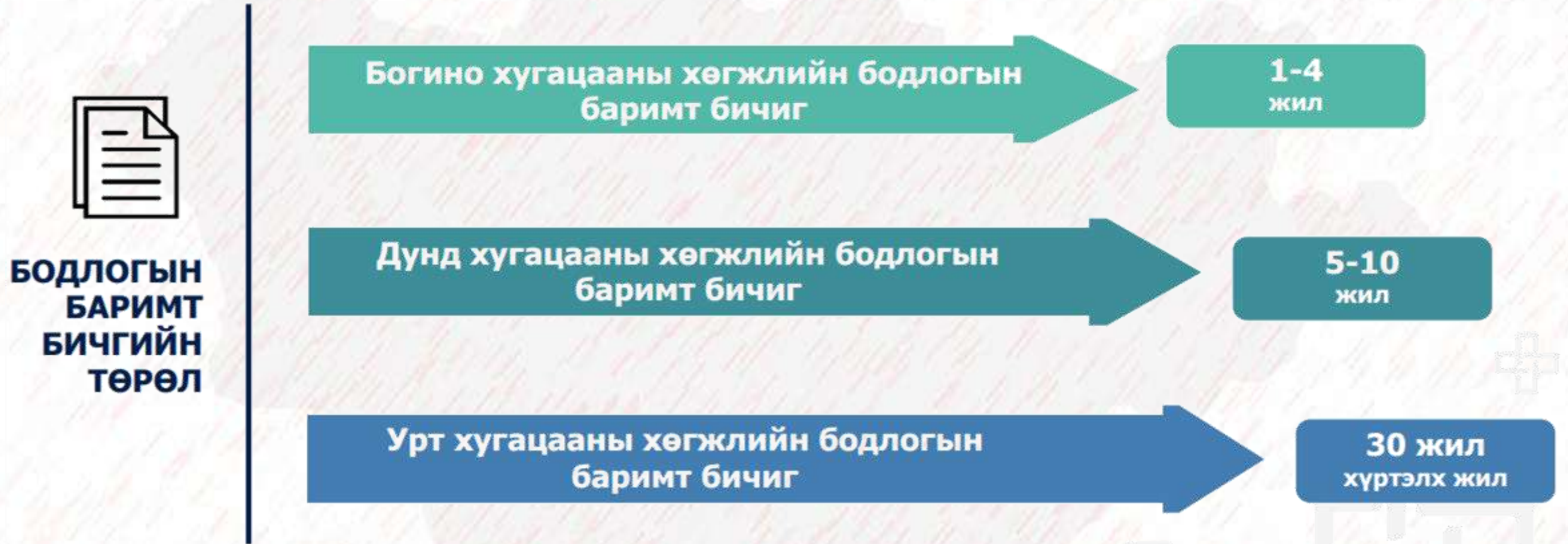
ЭМЯ-НЫ ЗҮГЭЭС БАРИМТЛАХ БОДЛОГО

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хууль
- Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр (2020-2024)
- Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө
- Монгол улсын өвчний хяналт сэргийлэлтийн төв
- Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ санхүүжилт
- НЭМ-ийн лавлагаа лаборатори
- Эрүүл мэндийн боловсрол
- Биобэлдмэл, вакцин
- Эрүүл мэндийг дэмжих, эрт илрүүлэг
- Орчны биотехнологи

Зоонозын салбарын цаашдын бодлого Стратеги төлөвлөгөө

2050 - хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа- ЭМ салбар

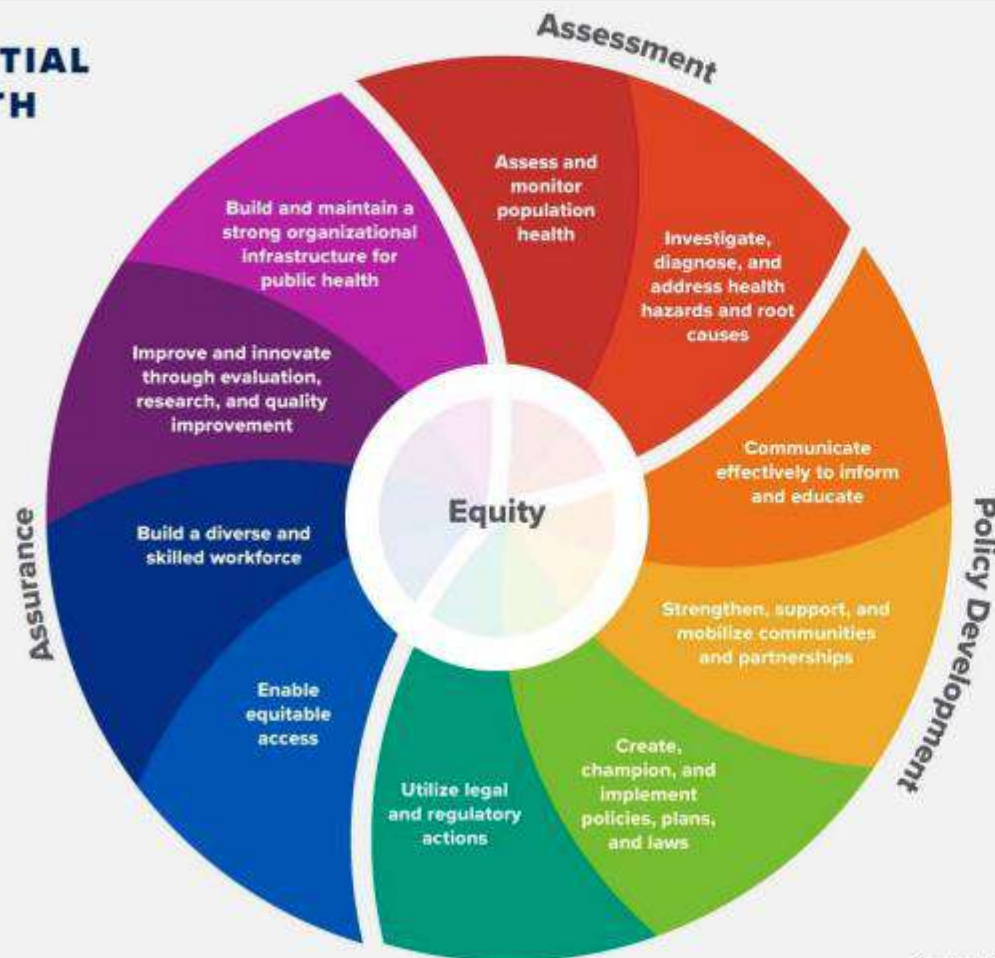
ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТ, ТҮҮНИЙ УДИРДЛАГЫН ТУХАЙ
2020 оны 05 сарын 07 өдөр

Нийгмийн эрүүл мэндийн нэн шаардлагатай 10 гол тусламж үйлчилгээ (ДЭМБ)

THE 10 ESSENTIAL PUBLIC HEALTH SERVICES

*To protect and promote
the health of all people in
all communities*

The 10 Essential Public Health Services provide a framework for public health to protect and promote the health of all people in all communities. To achieve optimal health for all, the Essential Public Health Services actively promote policies, systems, and services that enable good health and seek to remove obstacles and systemic and structural barriers, such as poverty, racism, gender discrimination, and other forms of oppression, that have resulted in health inequities. Everyone should have a fair and just opportunity to achieve good health and well-being.

1. Хүн амын сайн сайхан байдлыг судлах, тандах
2. ЭМ-ийн аюул, эрсдэл, онцгой байдлын үеийн шуурхай хариу арга, хэмжээг авах, тогтмол хянах
3. Орчны, хөдөлмөрийн, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах, эрүүл мэндийг хамгаалах бусад арга хэмжээг хэрэгжүүлэх
4. Нийгмийн сөрөг хүчин зүйлсийн нөлөө, эрүүл мэндийн тэгш бус байдлыг багасгах зэрэг үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх замаар эрүүл мэндийг дэмжих
5. **Өвчин эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх эрт оношилж илрүүлэх**
6. НЭМ-ийн тусламж үйлчилгээг оновчтой удирдах
7. НЭМ-ийн чадварлаг хүчний нөөцийг хүртээмжтэй бүрдүүлэх
8. НЭМ-ийн эрүүл мэндийн тусламж үзүүлэх бүтэц, санхүүжилтийн тогтвортой байдлыг хангах
9. Хүн амын эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх, эрүүл мэндээ хамгаалахад татан оролцуулах, идэвхижүүлэх
10. Нотолгоонд суурилсан бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх зорилгоор нийгмийн эрүүл мэндийн судалгааг хөгжүүлэх

Нийгмийн эрүүл мэндийн нэн шаардлагатай 10 гол тусламж үйлчилгээ (ДЭМБ)

2022-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа- Зооноз

ЗОРИЛГО:

ЗООНОЗЫН ХАЛДВАРЫН ХЯНАЛТ,
ТАНДАЛТ, НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ТОГТОЛЦООНД СУУРИЛСАН ХЭЛБЭРЭЭР
ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛАХ

ҮНДСЭН 5 ЧИГЛЭЛ (2022-2024)

Хүний нөөцийн хөгжил

1

Сургалт, эрдэм шинжилгээг олон
улсын түвшинд хүргэх

2

Урьдчилан сэргийлэлт, эрсдэлт хүчин
зүйлийг бууруулах, бэлэн байдал

3

Онош зүйн тусламж үйлчилгээг
хөгжүүлэх

4

Байгууллагын засаглал, санхүүгийн
тогтвортой байдлыг сайжруулах

5

Цаашид - Салбарын стратеги төлөвлөгөө

- ✓ Зоонозын халдварт өвчний байгалийн голомтын мэдээллийг иж бүрэн цахимжуулах;
- ✓ Зоонозын халдварт өвчний Нийгмийн эрүүл мэндийн хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх;
- ✓ Хилийн нэвтрэх цэгийн зоонозын болон шинэ сэргэн тархах халдварт өвчний тандалтын тогтолцоог олон салбарын системд уялдуулсан хэлбэрээр нэвтрүүлэх;
- ✓ Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшгийн үеийн сургалтын төв байгуулах;

- ✓ ЭМЯ, ЗӨСҮТ-ийн эм эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн агуулахын үйл ажиллагааг жигдрүүлэх, нөхөн хангалтыг хийх;
- ✓ Орон нутгийн лабораториудын хүчин чадлыг нэмэлдүүлэх—Ийлдэс судлал, Молекул биологи “PCR3”
- ✓ ЗӨСҮТ-ийн лабораторийг ISO; 15189 магадлан итгэмжлэлд бүрэн хамруулах;
- ✓ Биоаюулгүйн III зэрэглэлд хэсэгчлэн шилжүүлэх;
- ✓ Генийн дараалал тогтоох болон эс өсгөвөрлөх шинжилгээний аргыг бүрэн нэвтрүүлэх;

АНХААРЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

